

Truthmaker solution voor het Gettier probleem?

Bachelorscriptie

Naam: Richard Vink
Studentnummer: 3815730
Begeleider: Janneke van Lit
Datum: 16 juni 2017
Woorden: 7278

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Inleiding	3
1. Gettier Probleem	4
2. Oplossingen van het Gettier probleem	6
3. Giordani's Inferential Identity Account	10
4. Kritiek op Inferential Identity Account	13
5. Concluderend	15
Bibliography.....	16

Inleiding

Het Gettier probleem is al meer dan vijftig jaar een interessant obstakel voor een sluitende definitie van de Justified True Belief notie van kennis. Justified True Belief stelt in het kort dat om te kunnen spreken van kennis er aan drie voorwaarden voldaan moet zijn. Je hebt kennis dat een propositie P waar is als:

1. P waar is
2. Je gelooft dat P waar is
3. Je bent gerechtvaardigd in je geloof dat P waar is.

Gettier heeft voorbeelden bedacht waarbij aan deze drie voorwaarden wordt voldaan, maar waar we intuïtief niet zouden spreken van kennis. Deze notie zal in het eerste hoofdstuk uitgebreider worden uitgelegd, samen met het Gettier probleem.

Er zijn al vele filosofen geweest die hebben betoogd dat zij het Gettier probleem opgelost hebben, één van hen is Alessandro Giordani. Alessandro Giordani is een Italiaanse filosoof die lesgeeft en onderzoek doet aan de universiteit van Milaan. Hij claimt het Gettier probleem opgelost te hebben door gebruik te maken van een *truthmaker solution*. In deze scriptie neem ik aan dat de truthmaker theorie een valide theorie is en dat deze kan werken. Ik zal geen kritiek leveren op de truthmaker theorie an sich, dat is wellicht een taak voor een volgend schrijven.

Giordani geeft een vierde voorwaarde voor kennis, naast de drie voorwaarden voor kennis in de Justified True Belief theorie. Zijn vierde voorwaarde is erop gestoeld dat er een verschil zit in de stand van zaken die de propositie waar maakt en de stand van zaken die jouw overtuiging van de propositie rechtvaardigt. Meer hierover in hoofdstukken twee en drie. Zijn initiële oplossing stuitte, samen met een aantal andere oplossingen waaronder die van Adrian Heathcote die ook aan bod zal komen, op kritiek geuit door Chad Vance. Chad Vance is een docent en onderzoeker aan de universiteit van Colorado. Deze kritiek was zodanig gegrond dat Giordani zijn initiële oplossing heeft aangescherpt. In het tweede hoofdstuk zal ik uitgebreider uitleggen hoe Giordani gepoogd heeft het Gettier probleem op te lossen en hoe dit initieel niet werkte. Dit laatste zal ik doen aan de hand van de kritiek van Vance. Vervolgens zal ik in het derde hoofdstuk laten zien op wat voor manier Giordani zijn theorie heeft aangepast en waarom deze verandering wel tot een sluitende theorie over wat de voorwaarden voor kennis zijn leidt.

In het vierde en laatste hoofdstuk geef ik mijn eigen kritiek op de aangepaste theorie die Giordani heeft gegeven. Mijn doel hiervan is het tenminste minder plausibel maken van de theorie en op zijn best het onderuithalen van de theorie van Giordani. Dit zal ik op twee manieren doen. Ik zal de vierde voorwaarde voor kennis, die Giordani heeft toegevoegd, kritisch beschouwen. Ik zal betogen dat deze behoorlijk problematisch is. Dit zal ik op twee manieren doen. Ten eerste zal ik betogen dat de formulering van de vierde voorwaarde niet duidelijk genoeg geformuleerd is. Ten tweede zal ik betogen dat er meerdere redenen kunnen zijn om een propositie voor waar aan te nemen. Hierdoor kan onduidelijkheid ontstaan over wanneer een overtuiging wel als kennis gezien kan worden en wanneer niet. Uiteindelijk zal ik concluderen dat de toevoeging van de vierde voorwaarde door Giordani niet genoeg duidelijkheid geeft om tot een definitieve oplossing voor het geven van een definitie voor kennis te komen.

1. Gettier Probleem

In dit hoofdstuk zal ik globaal behandelen wat het Gettier probleem is. Het Gettier probleem is beschreven door de Amerikaanse filosoof Edmund Gettier in een paper van drie pagina's lang in 1963. In deze drie pagina's heeft hij een probleem geconstateerd met de 'Justified True Belief' (hierna afgekort als: JTB) definitie van kennis. Al bij Plato¹ is het begin van JTB als voorwaarden voor kennis terug te vinden. Meer dan tweeduizend jaar lang stond deze JTB definitie van kennis. Tot op de dag van vandaag is er nog geen algemeen aangenomen oplossing gevonden voor het probleem dat Gettier aan de kaak stelt. Later in dit paper zullen we zien of Giordani het gelukt is hier wel een antwoord op te geven. Eerst zal ik hier het Gettier probleem duidelijk maken.

Om het probleem duidelijk te maken dienen we eerst te begrijpen wat de JTB definitie van kennis inhoudt. Zoals de naam van definitie al doet vermoeden bestaat deze uit drie voorwaarden, Justified, True en Belief. Om te kunnen spreken van kennis is het noodzakelijk en voldoende dat aan al deze drie voorwaarden voldaan wordt. Het is voor een persoon S (subject) om kennis te hebben over P (propositie) nodig dat aan alle drie de voorwaarden voor kennis is voldaan. We kunnen, volgens de JTB theorie, dan spreken over kennis als:

(i): True: P is waar

(ii): Belief: S gelooft dat P waar is

(iii): Justified: S een gerechtvaardigde reden heeft om te geloven dat P waar is

Als aan deze drie voorwaarden voldaan is kunnen we spreken van kennis. Om dit wat meer vatbaar te maken geef ik hier een simpel voorbeeld. Meneer Visser heeft de kennis dat het regent. Hij moet hiervoor voldaan hebben aan de drie voorwaarden.

Ten eerste regent het nu inderdaad, dat klopt.

Meneer Visser staat bij het raam naar buiten te kijken en gelooft derhalve dat het regent.

Daarnaast heeft Meneer Visser vaker regen meegemaakt, hij weet dus hoe het eruit ziet als het regent en is hiermee gerechtvaardigd in zijn geloof dat het regent. Meneer Visser voldoet aan alle drie de voorwaarden en dus kunnen we zeggen dat Meneer Visser weet dat het regent.

Dat is de klassieke definitie van kennis volgens de JTB theorie.

Nu heeft Gettier gevallen gevonden waarin er voldaan wordt aan alle drie de voorwaarden om te kunnen spreken van kennis, maar zouden we intuïtief toch zeggen dat er geen sprake is van kennis omdat het voldoen aan de voorwaarde tot stand is gekomen door toevalligheden. Ik zal aan de hand van Gettier's eigen voorbeelden dit toelichten. Gettier gebruikt twee voorbeelden² waarin wel wordt voldaan aan de voorwaarden voor de JTB theorie, maar waar we niet intuïtief spreken van kennis.

Het eerste voorbeeld gaat om Smith en Jones. Smith en Jones solliciteren beiden voor dezelfde baan. Smith heeft reden te geloven dat Jones de baan krijgt, dit omdat de eigenaar van het bedrijf waar hij heeft gesolliciteerd dit aan hem heeft verteld. Daarnaast heeft Smith de munten in de zak van Jones geteld, dit zijn er tien. Hierom heeft hij het sterke redenen om te geloven dat:

(a) Jones krijgt de baan en Jones heeft 10 munten in zijn zak.

Hieruit volgt de propositie:

(b) De persoon die de baan krijgt heeft 10 munten in zijn zak.

Smith heeft alle redenen om te geloven dat (b) waar is. Nu blijkt dat het toch uiteindelijk Smith is die de baan krijgt en toevalligerwijs had Smith ook 10 munten in zijn zak. Uitspraak

¹ Plato, Meno, 99a.

² Gettier, Is Justified True Belief Knowledge?

(b) voldoet nu aan voorwaarden (i) (b) is waar; Smith heeft 10 munten in zijn zak en hij krijgt de baan. Uitspraak (b) voldoet aan voorwaarde (ii), Smith gelooft dat (b) waar is; hij is overtuigd dat de persoon die de baan krijgt 10 munten in zijn zak heeft. En uitspraak (b) voldoet aan voorwaarde (iii); de eigenaar van het bedrijf heeft verteld dat het zeer waarschijnlijk is dat Jones de baan krijgt. Smith heeft redenen om (a) te geloven. Ook al blijkt (a) niet waar te zijn, uit (a) kan redelijkerwijs (b) gededuceerd worden en (b) is wel waar. Uitspraak (b) voldoet dus aan alle drie de voorwaarden voor kennis, maar toch zouden we zeggen dat Smith geen kennis had dat hij zelf de baan zou krijgen. Dat (b) waar is komt alleen maar omdat Smith toevalligerwijs ook 10 munten in zijn zak had. Het compleet willekeurige gegeven dat Smith 10 munten in zijn zak had, en niet bijvoorbeeld 9 of zelfs geen, maakt uitspraak (b) waar.

Het tweede voorbeeld dat Gettier geeft gaat ook over Smith. Laten we veronderstellen dat Smith sterke aanwijzingen heeft om de volgende propositie te geloven:

(c) Jones is de eigenaar van een Ford

Deze overtuiging heeft hij omdat Jones altijd een Ford heeft gehad en Smith hem al lang kent en dat Smith Jones gisteren nog in zijn Ford heeft zien rijden. Laten we daarnaast veronderstellen dat Smith een vriend heeft die Brown heet. Smith kan nu uit (c) de volgende drie proposities stellen:

(d) Jones is de eigenaar van een Ford of Brown bevindt zich momenteel in Hawaï

(e) Jones is de eigenaar van een Ford of Brown bevindt zich momenteel in Praag

(f) Jones is de eigenaar van een Ford of Brown bevindt zich momenteel in Londen

Deze plaatsnamen zijn geheel willekeurig gekozen. Omdat Smith gegronde redenen heeft om (c) aan te nemen dicteert de logica dat hij ook gegronde redenen heeft om (d), (e) en (f) aan te nemen. Hij is gerechtvaardigd om deze drie proposities voor waar aan te nemen, ook al weet hij totaal niet waar Brown zich bevindt.

Stel nu dat er twee factoren waar Smith zich niet bewust van is. Ten eerste heeft Jones zijn Ford vanochtend verkocht en heeft nu geen Ford meer en ten tweede bevindt Brown zich geheel toevallig momenteel in Londen. Van uitspraak (c) kunnen we nu zeggen dat Smith deze niet weet, de propositie voldoet immers niet aan voorwaarde (i) (S is waar). Maar, aangezien Brown in Londen is, voldoet propositie (f) nog steeds aan de drie voorwaarden voor kennis; doordat Smith geheel bij toeval de correcte plaats heeft genoemd waar Brown zich bevindt.

Deze twee voorbeelden geven aan dat de klassieke definitie van kennis, zoals hierboven gegeven, niet sluitend is. Er zijn voorbeelden waarin er wel aan de voorwaarden wordt voldaan, maar waarin we intuïtief niet van kennis spreken. Er is dus een aanpassing nodig van de klassieke analyse.

2. Oplossingen van het Gettier probleem

Door de jaren heen zijn er vele pogingen gedaan om het Gettier probleem op te lossen. Ik zal hier kort een paar bekende auteurs noemen die geprobeerd hebben het Gettier probleem op te lossen om een beeld te schetsen van de geschiedenis die dit probleem met zich mee brengt.

Een van de meest voorkomende reacties op het probleem is om een vierde voorwaarde voor kennis toe te voegen. Over het algemeen gezien als een JTB+G analyse, waarbij G staat voor 'no Gettier'. Dit zullen we ook later in dit paper zien bij Giordani.

In 1967 probeerde Alvin Goldman dit door als vierde voorwaarde toe te voegen dat de waarheid van het geloof het geloof veroorzaakt moet hebben en dat een subject ook mentaal correct moeten kunnen reconstrueren hoe dit causale verband van waarheid naar geloof tot stand is gekomen.³ Het probleem met deze theorie is dat het vrijwel onmogelijk is om een juiste weergave van dit causale verband te onderscheiden van een onjuiste weergave. Deze theorie maakt het hierdoor noodzakelijk om een vorm van 'Reliabilism' aan te nemen. Dit heeft in het algemeen de vorm van:

Iemand heeft een gerechtvaardigd geloof dan en slechts dan als het geloof het resultaat is van een betrouwbaar proces.

Wat dan een betrouwbaar proces precies is blijft lastig te definiëren.

Een andere oplossing die geprobeerd is, is het vervangen van een van de voorwaarden door een of meer andere voorwaarden. Het bekendste geval hiervan komt van Robert Nozick⁴ die de rechtvaardigingsvoorwaarde verving door twee andere voorwaarden:

P is waar

S gelooft dat P

als P waar is dan gelooft S dat P

als P niet waar is, dan zou S niet geloven dat P

Kritiek hierop is dat dit niet het probleem oplost, maar het alleen maar verhult. De vraag blijft waarom S niet P gelooft als P niet waar is. Het antwoord moet dan bijna wel zijn dat het geloof van S veroorzaakt is door de waarheid van wat S gelooft. Maar dan komen we weer bij de voorgaande kritiek die Goldman ook al had, we hebben weer een causaal verband nodig. Een poging tot redding is om te zeggen dat voorwaarde drie en vier moeten voortkomen uit dezelfde methode. Daarop kwam Saul Kripke⁵ met het beroemde rode schuur voorbeeld. Stel dat je langs een veld rijdt waarin lijkt alsof er een aantal schuren staan. Wat je niet weet is dat alle schuren behalve één geen echte schuren zijn, maar alleen maar een omhulsel voor een film die daar opgenomen wordt. Tussen al deze niet echte schuren staat een echte rode schuur. De andere niet echte schuren mogen niet rood geverfd worden. Als je langs het veld rijdt en de overtuiging vormt 'ik zie een schuur' dan is dit geen kennis omdat de vierde voorwaarde van Nozick niet opgaat. Als je daarentegen de overtuiging vormt 'ik zie een rode schuur' dan voldoe je wel aan alle voorwaarden. Je kon het namelijk niet fout hebben, de niet echte schuren kunnen niet rood zijn. Het lijkt alsof uit 'ik zie een rode schuur' de overtuiging 'ik zie

³ Goldman, A causal theory of Knowing

⁴ Nozick, Philosophical explanations

⁵ Kripke, Nozick on knowledge

een schuur' afgeleid kan worden. We hebben al gezien dat dat geen kennis is, dit is dus problematisch voor deze notie van kennis.

Nadat jarenlange elke mogelijke oplossing mislukte kwamen er ook filosofen die betogen dat het Gettier probleem niet opgelost kan worden. De bekendste is Linda Zagzebski die in haar paper 'The Inescapability of Gettier problems' betoogt dat Gettier problemen niet opgelost kunnen worden. Dit deed ze in de vorm:

Neem een JTB+G geval

Start met een voorbeeld van een geval waar het Subject S een gerechtvaardigd vals geloof heeft die voldoen aan G

Pas het geval zo aan dat het geloof waar is op basis van geluk

Zo is welke oplossing die je bedenkt altijd vatbaar voor Gettier. Dit wordt door Heathcote niet als een sluitende argumentatie gezien⁶, zo blijft de mogelijkheid voor een oplossing toch open.

De oplossing van het Gettier probleem die ik in dit paper verder ga behandelen is de oplossing van Alessandro Giordani. In dit hoofdstuk zal ik beschrijven hoe hij zijn oplossing formuleert, wat de kritiek hierop is en hoe hij omgaat met de kritiek.

De oplossing van Giordani is een *truthmaker solution*. Hierover zegt hij zelf dit:

“A truthmaker solution to the Gettier problems is based on a straight intuition: knowledge can be defined as justified true belief provided that the source of one’s justification is suitably connected with what makes the believed proposition true.”⁷

Het is nodig dat de grond waarop je kennis gerechtvaardigd is passend aansluit bij de propositie op basis waarvan kennis de kennis waar is. Een *truthmaker* theorie stelt dat het probleem van een Gettier probleem is dat de bron van de rechtvaardiging voor het geloven dat een propositie waar is en dat wat de propositie waar maakt, twee los van elkaar staande dingen zijn. Hierdoor sluit de bron waarop je rechtvaardiging gebaseerd is niet aan bij datgene wat de propositie waar maakt en zo ontstaat er een situatie waarin je wel voldoet aan alle criteria voor een Justified True Belief notie van kennis, maar bezit je niet daadwerkelijk kennis.

In zijn werk uit 2013 zet Giordani⁸ een logisch raamwerk neer waarin hij binnen de propositiologica kan praten over truthmakers en justifiers. Waarin justifiers een epistemische grond geven waarop een propositie voor waar wordt aangenomen en truthmakers een ontologische grond geven die een propositie waar maken. Binnen dit raamwerk probeert hij aan te tonen dat hij hiermee ook Gettier problemen kan ondervangen.

De kritiek die Vance heeft op de truthmaker oplossing is niet gericht op dit paper van Giordani, maar op een soortgelijke oplossing met truthmakers van Heathcote⁹. De kritiek van Vance is ook toepasbaar op het paper van Giordani, voor de duidelijkheid zal ik hier de formulering van Heathcote aanhouden. Dat is ook de formulering die Giordani gebruikt in het

⁶ Heathcote, Truthmaking, Evidence Of, and Impossible Proofs, p8.

⁷ Giordani, The truthmaker solution to the Gettier problem, p1.

⁸ Giordani, A Logic of Justification and Truthmaking

⁹ Heathcote, Truthmaking and the Gettier Problem

paper waarin hij zijn initiële oplossing aanscherpt. Deze formulering geeft de drie voorwaarden voor kennis die de Justified True Belief theorie ook geeft en voegt daar een vierde aan toe:

X knows A iffdef

- (i) X believes A;
- (ii) X is justified in believing A;
- (iii) A is true;
- (iv) The evidence that X has which constitutes the justification is evidence of the very state of affairs that makes A true¹⁰

Op dit punt is het wellicht nog niet duidelijk wat een *state of affairs* (hierna: stand van zaken) inhoudt en hoe een stand van zaken iets waar kan maken. Heathcote zegt hierover dat één stand van zaken een verzameling kan zijn van heel veel verschillende standen van zaken. De stand van zaken ‘er staan 100 schapen in een weiland’ is een verzameling van honderd individuele standen van zaken. Deze standen van zaken kunnen ieder de uitspraak ‘er staat een schaap in het weiland’ waar maken:

The states of affairs that are the truthmakers for the proposition expressed by “there is a sheep in the field” are any of the sheep in the field. If there are a hundred sheep in the field then there are a hundred states of affairs that each stand as the truthmaker for the claim.¹¹

Standen van zaken kunnen *truthmakers* zijn. Wat zijn standen van zaken dan met betrekking tot *justmakers* (ook wel *justifiers*)? In de meeste gevallen is het zo dat de *truthmaker* en de stand van zaken hetzelfde zijn. In het geval van het schaap in de wei is het zo dat de propositie ‘er is een schaap in de wei’ waar gemaakt wordt omdat er daadwerkelijk een schaap in de wei is. De stand van zaken dat er een schaap in de wei staat is de *truthmaker* voor de propositie ‘er staat een schaap in de wei’. Je vormt het geloof ‘er staat een schaap in de wei’ omdat je gezien hebt dat er een schaap in de wei staat. Je rechtvaardiging voor je geloof is je *justifier*. Deze rechtvaardiging is erop gebaseerd dat je een schaap in de wei gezien hebt. Je *justifier* is dus gebaseerd op de stand van zaken ‘er is een schaap in de wei’.

Nu we dit weten kunnen we kijken wat de vierde voorwaarde van Heathcote inhoudt. Om dit helemaal te begrijpen moeten we het verschil weten tussen ‘*evidence that (...) constitutes the justification*’ en ‘*evidence of the very state of affairs that makes A true*’. Om dit te begrijpen kijken we terug naar het Gettier geval met Smith en Jones uit hoofdstuk 1, waarin Smith de overtuiging heeft dat degene met tien munten in de zak de baan krijgt. Smith gelooft dat degene met tien munten in zijn zak de baan krijgt. Hij gelooft dit omdat hij weet dat Jones tien munten in zijn zak heeft en hij gehoord heeft dat Jones waarschijnlijk de baan krijgt. Smith is gerechtvaardigd in zijn geloof in de propositie ‘de persoon met tien munten in zijn zak krijgt de baan’ door de stand van zaken Jones heeft tien munten in zijn zak. Je *justifier* is gebaseerd op de stand van zaken dat Jones tien munten in zijn zak heeft. De uitspraak ‘de persoon met tien munten in zijn zak krijgt de baan’ is waar door de stand van zaken Smith heeft tien munten in zijn zak. Dit noemen we de *truthmaker*.

¹⁰ Heathcote, Truthmaking and the Gettier Problem, p13.

¹¹ Heathcote, Truthmaking and the Gettier Problem, p10.

De stand van zaken waarop de rechtvaardiging is berust is anders dan de stand van zaken die de propositie waar maakt. De vierde voorwaarde voor kennis die Heathcote introduceert stelt dat het bewijsmateriaal dat X heeft voor het geloof in propositie A ook bewijsmateriaal moet zijn voor de stand van zaken waarop de propositie is gebaseerd die A waar maakt. Bij de schapen in de wei is dit het geval. Je *truthmaker* is daar de stand van zaken ‘er staat een schaap in de wei’, je *justifier* is dat je de stand van zaken ‘er staat een schaap in de wei’ gezien hebt. Je *truthmaker* en je *justifier* zijn beide voortgekomen uit dezelfde stand van zaken. In het geval van Smith en Jones gaat dit niet op, hier verschillen de stand van zaken die je propositie waar maakt en de stand van zaken die je rechtvaardiging geeft van elkaar. Hiermee heeft Heathcote dit Gettier geval uitgesloten als propositie die gezien wordt als kennis door het onderscheid te maken tussen *truthmaker* en *justifier*.

Deze oplossing werkt inderdaad bij dit Gettier geval. Bij andere Gettier gevallen is het minder duidelijk hoe dit werkt. Laten we bijvoorbeeld kijken naar het geval van de stilstaande klok. Stel dat je om 2 uur in de middag naar een klok kijkt, de klok geeft op dat moment aan dat het 2 uur is. Hieruit vorm je de overtuiging ‘het is 2 uur’. Volgens de JTB notie van kennis is dit genoeg om kennis te hebben. (i) het is waar dat het 2 uur is, (ii) je gelooft dat het 2 uur is en (iii) je bent gerechtvaardigd in je geloof want je hebt op de klok gekeken, die gaf aan dat het 2 uur is en je kunt ervanuit gaan dat een klok de juiste tijd aangeeft.

Wat je niet weet is dat deze klok de nacht ervoor om 2 uur ermee opgehouden is, de klok staat stil op 2 uur. Het was geheel toevallig dat je, precies toen het 2 uur was, op de klok keek. We hebben hier een Gettier geval, je voldoet aan de drie voorwaarden voor kennis en toch zouden we de overtuiging dat het 2 uur is niet als kennis zien. Lost de toegevoegde voorwaarde van Heathcote dit geval op? Ja, zegt Heathcote zelf:

The stopped clock shows a time: it shows the time it stopped. And here ‘shows’ is, indeed, factive. Not in the sense that one can read off from it the current time, but that one can read off from it the time that it stopped. (Contrast it with a clock that, when it is about to stop, with a last gasp of power springs its hands into a random position. Then we could not even read from the position of the hands the time the clock stopped.) Since the hands show a time and show the time when the clock stopped, one can say, as I did, that my looking at the clock is not evidence of the (state of affairs of the) current time, but instead of (another state of affairs, namely) the time the clock stopped.¹²

Er zijn in het geval van de klok, volgens Heathcote, twee verschillende standen van zaken die een rol spelen. Aan de ene kant de stand van zaken die de uitspraak ‘het is 2 uur’ waarmaakt, de *truthmaker*: het is daadwerkelijk 2 uur. Aan de andere kant de stand van zaken van waaruit je rechtvaardiging vormt, de *justifier*: de handen van de klok staan gericht op de tijd dat de klok stil is blijven staan. De stand van zaken waarop je rechtvaardiging hebt gebaseerd is een andere stand van zaken dan de stand van zaken die de propositie waar maakt. Aan de toegevoegde voorwaarde van Heathcote is niet voldaan en volgens deze definitie is er dus geen sprake van kennis en is het Gettier geval ondervangen.

Is nu, zoals Heathcote beargumenteert, het gehele Gettier probleem opgelost? Nee, zegt Chris Vance, met deze vierde voorwaarde zijn misschien wel de Gettier gevallen ondervangen,

¹² Heathcote, Truthmaking, Evidence of, and Impossible Proofs, H2.

maar worden er ook situaties waarin we wel van kennis zouden willen spreken uitgesloten! Vance noemt het volgende geval:

Friendly Testimony: Buddy is a reliable friend. You have asked him to lend you a book. ‘I put the book in your box,’ he tells you. Holly (another reliable friend) chimes in as she walks by, ‘It’s true,’ she says. ‘I saw him put it there a minute ago.’ So, you form the belief, <The book is in my box>; and indeed it is in your box.¹³

In dit voorbeeld kunnen we overtuigend zeggen dat je weet dat je boek in je kluisje zit. Je hebt kennis. Maar als we nu gaan kijken naar de vierde voorwaarde van Heathcote dan zitten we met een probleem. De stand van zaken die de propositie waar maakt is dat je boek in je kluisje zit, de truthmaker. De stand van zaken die jouw geloof rechtvaardigt is dat Buddy en Holly je verteld hebben dat je boek in je kluisje ligt, de justifier. Deze twee zijn niet ‘the very same’ stand van zaken. Volgens de definitie van kennis van Heathcote kunnen we hier dus niet spreken van kennis. Er worden binnen Heathcote’s definitie gevallen die we wel kennis zouden willen noemen uitgesloten. Heathcote heeft zijn voorwaarden zo strikt gemaakt dat hij het kind met het badwater weggooit. Niet alleen de Gettier gevallen worden uitgesloten, ook gevallen van kennis uit betrouwbare getuigenissen, waarvan we wel willen kunnen zeggen dat ze kennis zijn, worden uitgesloten. Om het standpunt van Heathcote te redden zal zijn vierde voorwaarde aangepast moeten worden. Dit is precies wat Giordani doet.

3. Giordani’s Inferential Identity Account

Giordani noemt de oplossing van Heathcote, die we eerder hebben gezien, de ‘Identity Account’. Giordani ziet de bezwaren voor de Identity Account die Vance opwerpt en probeert deze aan te pakken. De bezwaren van Vance gaan zowel op voor Heathcote als voor de oplossing die Giordani eerder heeft aangedragen¹⁴. Giordani doet dit door een aanpassing te geven van de vierde voorwaarde van Heathcote. Allereerst gaat Giordani in op een aantal oplossingen die niet lijken te werken. (Ik zal hier niet verder op in gaan. Deze zijn terug te lezen in Giordani (2015)) Uiteindelijk komt Giordani uit op een oplossing die hij wel ziet zitten. In dit hoofdstuk zal ik deze oplossing uiteenzetten, in het hierop volgende hoofdstuk zal ik zelf kritiek leveren op deze oplossing.

De harde eis dat de stand van zaken die de truthmaker en de stand van zaken die de justifier voortbrengen een en dezelfde moet zijn is te hard gebleken. Hierdoor werd kennis door middel van betrouwbare getuigenissen uitgesloten. Die harde eis moet dus vervangen worden door een zachtere eis. Het is nodig dat de stand van zaken van de truthmaker en de justifier op zijn minst samenvallen. Het mogen geen totaal los van elkaar staande standen van zaken zijn, als dat wel zou gebeuren zou er weer te veel ruimte zijn waar Gettier gevallen binnensluipen. Bij Vance was dit ook al duidelijk, hij stelde daarom dat een mogelijke oplossing zou kunnen zijn dat in de vierde voorwaarde voor kennis de evidence niet ‘one and the same’ hoeft te zijn, maar dat het lijkt alsof ‘*ultimately grounded in*’ ook zou kunnen werken. Hiermee wordt bedoeld dat de stand van zaken die de *truthmaker* is en de stand van zaken van waaruit de *justifier* voortkomt niet gelijk hoeven zijn, maar dat de stand van zaken van waaruit de *justifier* komt ‘ultimately’ een deel is van de *truthmaker*. Bij het voorbeeld van het boek

¹³ Vance, Truthmaker Theory does not solve the Gettier problem, p294.

¹⁴ Vance, Truthmaker Theory does not solve the Gettier problem, p304. Hij stelt hier in de footnotes dat zijn kritiek voor zowel Heathcote als voor Giordani en twee anderen geldt.

kunnen we dan zeggen dat de stand van zaken dat Buddy en Holly je vertellen dat je boek in je kluisje ligt, deel is van de grotere stand van zaken, waarbinnen ook de stand van zaken ‘je boek ligt in het kluisje’ zich bevindt. Als Buddy en Holly jou dan vertellen dat je boek in je kluisje ligt dan is dat weer deel van een nog grotere stand van zaken. *Ultimately* zijn zo de *justmaker* en *truthmaker* deel van dezelfde stand van zaken¹⁵ Dit klinkt aanlokkelijk en is misschien intuïtief ook wel correct maar, zegt Vance, brengt ons niet dichterbij een oplossing. We weten niet hoe de *justifier* en de *truthmaker* samen komen:

The ‘Ultimately Grounded’ Solution (...) only (...) re-states what philosophers have known all along; namely, that one’s justification in Gettier cases lacks the appropriate connection to the truth that is being believed. But, without a precise identification of what an appropriate connection is, we are left no better off than we were originally, when Gettier first posed the problem.¹⁶

Het is een te generieke en incomplete aanpak om duidelijk te maken hoe dit in het algemeen werkt. ‘Ultimately grounded in’ is niet duidelijk genoeg. Zolang dit niet duidelijk gemaakt is, is het Gettier probleem niet opgelost en heb je geen duidelijke definitie van kennis.

Giordani stelt zich dan ook voor om bij de vierde voorwaarde voor kennis preciezer te zijn op te zetten. Dit doet hij aan de hand van zijn eerdere werk en het werk van Heathcote¹⁷:

In (Giordani 2013), the basic intuition concerning the truthmaker solution is articulated as follows: if we know that a proposition $\langle p \rangle$ is true, then we have to be justified in assuming that $\langle p \rangle$ is made true by a state of affairs t such that (i) we have access to t and (ii) t is an actual truthmaker for $\langle p \rangle$. (...) Let us say that we have evidence of t making true $\langle p \rangle$ just in case we have a justifier of the fact that we have access to t and t makes $\langle p \rangle$ true. Then, the basic intuition supports the following definition of knowledge.

Inferential Identity Account (IIA): x knows p if and only if

- (1) p is true
- (2) x believes p
- (3) x is justified in believing p
- (4) the evidence that x has which constitutes the justification is evidence of a state of affairs that makes true a proposition from which the truth of $\langle p \rangle$ follows.¹⁸

Hier is de vierde voorwaarde voor kennis zo geformuleerd dat het bewijs dat ‘ x ’ heeft voor zijn justifier bewijs moet zijn van de stand van zaken die een propositie waarmaakt van waaruit de waarheid van propositie $\langle p \rangle$ volgt. Samen met de JTB voorwaarden noemt Giordani dit het ‘Inferential Identity Account’. Om dit te kunnen snappen moeten we een aantal dingen weten. We moeten weten wat ‘justification’, ‘evidence of a state of affairs’ en ‘makes true’ inhouden. We hebben de ‘justification’ al eerder langs zien komen als een *justifier* en ‘makes true’ als een *truthmaker*. Deze twee zijn hiermee duidelijk en behoeven geen verdere uitleg. Wat nog niet duidelijk is, is wat Giordani bedoelt met ‘evidence of a state of affairs’. Gelukkig voor ons is dit werk al eerder gedaan door Heathcote. Giordani benoemt

¹⁵ Giordani, The truthmaker solution for the Gettier problem, h3.4. Hier wordt met een ander voorbeeld hetzelfde betoogt

¹⁶ Vance, Truthmaker theory does not solve the Gettier problem, p305.

¹⁷ Giordani, A logic of justification and truthmaking; Heathcote, Truthmaking, Evidence Of, and Impossibility Proofs

¹⁸ Giordani, The truthmaker solution to the Gettier problem, p11.

dat hij deze notie van ‘evidence of a state of affairs’ zelf ook zo gebruikt¹⁹ Laten we daarom kijken naar wat Heathcote verstaat onder ‘evidence of a state of affairs’.

Wat Heathcote in dit stuk doet is een onderscheid maken tussen ‘evidence for’ en ‘evidence of’. Stel dat er ergens een moord is gepleegd. Bij die moord is verschillend bewijsmateriaal gevonden. Onder andere is er een bebloede vingerafdruk gevonden, de vingerafdruk is niet van het slachtoffer, maar waarschijnlijk van de dader. De rechercheur heeft twee verdachten gevangen genomen, Smith en Jones (geen familie van). De detective kan niet vertellen van wie van de twee de vingerafdruk is. De bebloede afdruk is ‘evidence for’ twee verschillende standen van zaken, die beide nog het geval kunnen zijn. Smith is de moordenaar en heeft de vingerafdruk achtergelaten of Jones is de moordenaar en heeft de vingerafdruk achtergelaten. Zolang de detective niet meer onderzoek doet weet hij niet welke stand van zaken daadwerkelijk van kracht is en welke stand van zaken niet. Natuurlijk gaat de detective nu meer onderzoek doen en komt op basis daarvan tot de (juiste) conclusie dat Smith de moordenaar is en dat het dus de vingerafdruk van Smith was! De vingerafdruk is ‘evidence of’ de stand van zaken dat Smith de moord gepleegd heeft.

‘Evidence for’ kan bewijs zijn voor een propositie die niet waar blijkt te zijn. Daarmee is het ook bewijs voor een stand van zaken die mogelijk het geval kan zijn, maar niet het geval hoeft te zijn. ‘Evidence for’ is geen feitelijk bewijs. ‘Evidence of’ is dit wel. Dat is bewijs dat deel uitmaakt van een bestaande(!) grotere stand van zaken. De vingerafdruk was een klein deel van de grotere stand van zaken dat er een moord gepleegd is. ‘Evidence of’ heeft als verhouding tot de relevante stand van zaken dat het een klein deel is van die stand van zaken en dat die stand van zaken ook daadwerkelijk het geval is!²⁰

Dit gaat ook op voor getuigenissen. Stel dat iemand gezien heeft dat Smith de moord pleegde, dan is diegene deel van de grotere stand van zaken die de moord en het zien van de moord bevat. Hierin is de getuigenverklaring van deze persoon niet anders dan de bebloede vingerafdruk van Smith. Het zijn beide kleinere delen van het geheel van de stand van zaken. Wel geeft Heathcote hierbij de waarschuwing dat als de getuigenis doorverteld blijft worden, er dan een steeds grotere kans op fouten in de getuigenis ontstaat, waardoor deze op een gegeven moment niet meer betrouwbaar is.²¹

Nu hebben we genoeg informatie om de definitie van Giordani te kunnen begrijpen: ‘the evidence that x has which constitutes the justification is evidence of a state of affairs that makes true a proposition from which the truth of <p> follows.’

Anders gezegd is dit: Het bewijs dat ‘x’ heeft dat het geloof rechtvaardigt moet deel zijn van de stand van zaken die een propositie waar maakt waaruit de waarheid van <p> volgt. Werkt dit dan wel met getuigenissen?

Laten we terugkijken naar het voorbeeld met het uitgeleende boek. Hierin was het zo dat Buddy en Holly aan je vertelden dat je boek in je kluisje ligt. Dat is ook daadwerkelijk waar. Het bewijs dat je (in dit geval ben jij ‘x’) hebt voor de propositie ‘mijn boek ligt in mijn kluisje’ is dit vertellen van Buddy en Holly. Buddy en Holly zijn deel van de stand van zaken ‘Je boek ligt in je kluisje, Buddy heeft je boek erin gelegd en Holly heeft dit gezien’. Hiermee heb je ‘evidence of’ deze stand van zaken en volgt de waarheid van de propositie ‘je boek ligt in je kluisje’. Uit het feit dat je rechtvaardiging gebaseerd is op een stand van zaken die deel uitmaakt van een grotere stand van zaken die ook de waarheid van de propositie ‘je boek ligt

¹⁹ Giordani, The truthmaker solution tot he Gettier problem, p2

²⁰ Heathcote, Truthmaking, Evidence Of, and Impossibility Proofs, H1.

²¹ Heathcote, Truthmaking, Evidence Of, and Impossibility Proofs, H1.

in je kluisje' bevat, kunnen we nu een minder strikte link tussen *justifier* en *truthmaker* beargumenteren dan bij het Inferential Account. Hiermee heeft deze definitie de eerdere problemen van uitsluiting van kennis opgelost en laat kennis door betrouwbare getuigenissen toe.

4. Kritiek op Inferential Identity Account

We hebben in de vorige hoofdstukken gezien hoe de oplossing van Giordani op het Gettier probleem tot stand is gekomen. In dit laatste hoofdstuk wil ik kritisch kijken naar deze oplossing. Mijn doel is om het aannemelijk te maken dat de oplossing die Giordani geboden heeft niet helemaal overtuigend is. Dit ga ik doen door de vierde voorwaarde van kennis onder de loep te nemen. De vierde voorwaarde is:

the evidence that x has which constitutes the justification is evidence of a state of affairs that makes true a proposition from which the truth of <p>follows.

Deze voorwaarde is al beter dan de Ultimate Identity Account, waarin we gezien hebben dat er een erg ruime, ongedefinieerde oplossing gegeven werd. Zo ruim dat dit alleen maar het algemene probleem wat er is met Gettier problemen onderstreepte, maar geen duidelijk gedefinieerde oplossing gaf. Mijn voornaamste kritiekpunt bij het Inferential Identity Account gaat ook uit naar deze onduidelijkheid. Dit wil ik op twee verschillende punten doen.

Het eerste punt gaat erom dat 'evidence of' een stand van zaken niet altijd even duidelijk is. Het tweede punt is erop gericht dat een persoon meerdere redenen kan hebben om een bepaalde propositie voor waar aan te nemen, waarvan sommige redenen wel en sommige redenen niet 'evidence of' zijn. Er is niet duidelijk wat de waardes zijn van de verschillende redenen.

Als eerste de kritiek op de 'evidence of a state of affairs'. Er is gesteld door Heathcote dat iets evidence of a stand van zaken is als het deel is van de stand van zaken. Hierbij wil ik drie situaties van de (stilstaande) klok bekijken. Als eerste een klok die niet stil staat, vervolgens een klok precies op het moment dat deze stopt en als derde een klok die exact een meervoud van 12 uur stilstaat. In het eerste geval is de stand van zaken 'het is 2 uur en de klok geeft de tijd aan die het nu is'. In het tweede geval is de stand van zaken zowel 'het is 2 uur en de klok geeft de tijd aan die het nu is' als 'de klok geeft de tijd aan waarop hij is stil blijven staan en dat is 2 uur (van een bepaalde dag)'. In het derde geval is de stand van zaken 'de klok geeft de tijd aan waarop hij is stil blijven staan en dat is 2 uur (van een bepaalde dag)'. Het tweede geval is hierin het problematische geval. In dit geval zijn er twee standen van zaken, dit is op zichzelf niet problematisch. We hebben bij de schapen in de wei eerder al gezien dat het niet problematisch is dat er meerdere standen van zaken tegelijk het geval zijn. Er kan hierbij de kritiek geleverd worden dat er een scheidingspunt zit waar overgegaan wordt van de ene stand van zaken in de andere stand van zaken. Dit argument is mijns inziens niet relevant. Een klok geeft normaal gesproken als kleinste tijdseenheid een seconde aan, maar zelfs bij een klok die de kleinst mogelijke tijdsverschillen aangeeft, zal er een moment (hoe kort dan ook) zijn dat beide standen van zaken het geval zijn, zowel de stand van zaken 'Het is 2 uur en de klok geeft de tijd aan die het nu is' als 'De klok geeft de tijd aan waarop deze is stil blijven staan en dit is 2 uur'.²² Het bewijs dat een persoon 'x' heeft voor zijn rechtvaardiging dat het 2 uur

²² Dit kun je ook breder trekken. Stel je een klok voor die alleen de uren aangeeft, die kan bijna een uur lang zowel de juiste tijd op de juiste dag aanwijzen als stilstaan. Hierbij gaat ook op dat de twee standen van zaken het geval zijn en hiermee er ook 'evidence of' deze twee standen van zaken is.

is, is hiermee ‘evidence of’ de stand van zaken die het waarmaakt dat het daadwerkelijk 2 uur is. Zo is er bij een stilstaande klok (op het moment dat deze stil is gaan staan) sprake van evidence of de stand van zaken die het waarmaakt dat het twee uur is. Dit heeft weer erg de schijn van een Gettier geval. In hoeverre een klok die precies op de tijd die het is stil staat en tegelijkertijd wordt afgelezen intuïtief gezien kennis oplevert is nog de vraag. Ik denk van niet, zeker in het geval waarin de klok alleen maar een grote wijzer heeft zou ik intuïtief niet zeggen dat iemand kennis heeft als diegene de tijd afleest terwijl de klok al stil staat, ook al geeft de klok nog de tijd aan die het is. Dit lijkt een probleem te zijn dat ook niet met de vierde voorwaarde van Giordani opgelost is.

Het tweede punt waarop ik kritiek wil uiten is het punt dat een persoon meerdere redenen voor dezelfde propositie kan hebben. Stel dat Sara een vriendin Eva heeft. Eva vertelt Sara dat ze in de dierentuin is geweest en daar krokodillen heeft gezien, dit is daadwerkelijk waar en Eva is een betrouwbaar persoon. Sara vormt nu de propositie ‘er zijn krokodillen in de dierentuin’. Dit is volgens de JTB-theorie en het Inferential Identity Account van Giordani kennis. De volgende dag besluit Sara zelf naar de dierentuin te gaan en ziet daar het krokodillen en alligators verblijf. Sara weet niet het verschil tussen een krokodil en een alligator. Alle krokodillen liggen toevallig uit het zicht (achter een steen), Sara ziet alleen maar alligators, maar aangezien ze het verschil niet kent doet ze de overtuiging op dat er krokodillen in het krokodillenverblijf aanwezig zijn. Op basis hiervan vormt ze nogmaals de propositie ‘er zijn krokodillen in de dierentuin’. Ze heeft nu dezelfde propositie die ondersteund wordt door twee verschillende redenen. De vraag is nu of deze propositie gezien mag worden als kennis. We kunnen zeggen dat het bewijs dat Sara heeft voor haar propositie ‘er zijn krokodillen in de dierentuin’ is ‘ik heb van mijn vriendin Eva gehoord dat er krokodillen zijn in de dierentuin en ik heb deze krokodillen gezien’. Is dit bewijs dan te classificeren als ‘evidence of’? Aan de ene kant wellicht niet, omdat hierin is opgenomen dat ze zelf de krokodillen gezien heeft. Dit is niet waar, ze heeft daarmee ‘evidence for’ de stand van zaken dat er krokodillen zijn, maar geen ‘evidence of’. Ze heeft ‘evidence of’ de stand van zaken dat er alligators in de dierentuin zijn. Aan de andere kant wellicht wel omdat ze wel bewijs heeft dat ‘evidence of’ de stand van zaken haar vriendin Eva heeft de krokodillen gezien en dit aan haar verteld is.

Giordani geeft geen duidelijk antwoord op de vraag welke reden leidend is voor een propositie. Het is niet duidelijk of één reden die ‘evidence of’ is voldoende is. Sara heeft in dit geval één reden voor haar propositie die ‘evidence of’ de stand van zaken is ‘Eva heeft de krokodillen in de dierentuin gezien en dit aan Sara vertelt’. Het lijkt erop dat dit voldoende is voor de vierde voorwaarde. Sara heeft namelijk bewijs voor haar rechtvaardiging dat ‘evidence of’ de stand van zaken is die de propositie ‘er zijn krokodillen in de dierentuin’ waar maakt.

Stel nu dat Sara honderd dagen achter elkaar naar de dierentuin gaat. Elke dag gaat ze langs het krokodillenverblijf en elke dag ziet ze, puur bij toeval, alleen maar alligators. De krokodillen liggen altijd uit het zicht. Nu heeft Sara 101 redenen om te geloven dat er krokodillen in de dierentuin zijn. Maar een van deze redenen, van honderd dagen geleden, is ‘evidence of’ de stand van zaken dat er krokodillen zijn. Ze voldoet hiermee nog steeds aan de vierde voorwaarde, maar heeft daarnaast ook honderd redenen die niet voldoen. Ik zou willen zeggen dat Sara haar overtuiging dat er krokodillen in de dierentuin zijn veel zwaarder afhangt van de honderd keer dat ze gelooft dat ze de alligators gezien heeft dan van de ene keer dat Eva haar verteld heeft dat er krokodillen in de dierentuin zijn. In dit geval voelt het intuïtief aan alsof Sara geen kennis heeft dat er krokodillen zijn, de ene juiste overtuiging van Sara die komt door Eva weegt niet op tegen de honderd foute overtuigingen van Sara die komt door de alligators. Toch voldoet dit geval nog steeds aan de vierde voorwaarde voor

kennis zolang Sara ook de getuigenis van Eva meeneemt in haar rechtvaardiging. Hier heeft Giordani geen antwoord op gegeven, maar wil ik betogen dat hij wel een probleem heeft met zijn theorie.

5. Concluderend

We hebben gezien dat de eerste poging van Heathcote en Giordani om het Gettier probleem op te lossen niet gelukt is. Deze poging gaf een te nauwe definitie van kennis waardoor er kennis door middel van getuigenissen uitgesloten werd. Hierop werd een vervolgweg ingeslagen, allereerst met de Ultimate Identity Account die niet genoeg duidelijkheid gaf over hoe de *justifier* en de *truthmaker* samen dienen te komen. Daarop heeft Giordani gepoogd een duidelijkere definitie van kennis te geven. Dit heeft hij gedaan door het invoeren van 'evidence of' in de vierde voorwaarde voor kennis. Dit begrip van 'evidence of' heb ik bewust niet vertaald in dit artikel. Er blijft teveel onduidelijkheid over bestaan. Van deze onduidelijkheid heb ik twee punten aangegeven in dit artikel. Ten eerste kan het zijn er meerdere standen van zaken tegelijk het geval kunnen zijn, waardoor er wel voldaan wordt aan de vierde voorwaarde die gesteld is, maar intuïtief het zeker geen uitgemaakte zaak is dat we van kennis kunnen spreken. Ten tweede heb ik laten zien dat er onduidelijkheid bestaat op het moment dat een persoon meerdere redenen heeft om een propositie aan te nemen. Of dit de enige twee kritiepunten zijn op de voorwaarde van Giordani durf ik niet te zeggen. In verder onderzoek kunnen er wellicht meer kritiepunten naar boven komen. Voor nu durf ik wel te zeggen dat het werk van Giordani en kompanen nog lang niet af is, er moet nog veel verduidelijkt worden voordat we kunnen zeggen dat het Gettier probleem voorgoed opgelost is.

Bibliography

- Gettier, E. (1963). Is justified True belief knowledge? *analysis* 23.6, pp. 121-123.
- Giordani, A. (2013). A logic of justification and truthmaking. *The Review of Symbolic Logic* 6.02, pp. 323-342.
- Giordani, A. (2014). THE TRUTHMAKER SOLUTION TO THE GETTIER PROBLEMS. *Epistemologia*.
- Goldman, A. (1967). A Causal Theory of Knowing. *The Journal of Philosophy* v. 64, pp. 357-372.
- Heathcote, A. (2006). Truthmaking and the Gettier problem. *aspects of knowing: epistemological essays*, pp. 151-67.
- Heathcote, A. (2014, september). Truthmaking, Evidence Of, and Impossibility Proofs. *Acta Analytica*, pp. 363-375. Retrieved from <https://link.springer.com/article/10.1007/s12136-013-0207-3/fulltext.html>
- Nozick, R. (1981). *Philosophical explanations*. Harverd University Press.
- Plato. (1993). Meno. (B. Jowet, Ed.) *The Collected Dialogues of Plato. Electronic Edition*. Retrieved from <http://pm.nlx.com.proxy.library.uu.nl/xtf/view?docId=plato/plato.02.xml;chunk.id=div.plato.jwtt1.14;toc.depth=1;toc.id=div.plato.jwtt1.7;brand=default>
- Vance, C. (2014). *Truthmaker Solution does not solve the Gettier problem*. John Wiley & Sons Ltd.
- Zagzebski, L. (1994). The inescapability of Gettier problems. *The Philosophical Quarterly*, pp. 65-73.